

Monasterium habeant & audiant lectiones ad mensam. Et de Sancto Augustino prodit in ejus vita Possidius cap. 22. In ipsa mensa magis lectionem, aut disputationem, quam epulationem potationemque diligebat, contra pestilentiam humanæ consuetudinis. De Pomponio Attico Ciceroni amicitia & necessitudine conjunctissimo refert in ejus vita Cornelius Nepos, solum lectionem ad mensam adhibere, ne dum corpore reficiebatur, animus conveniente cibi refectioe careret.

Can. XIII. *Diuturna indisciplinatio, & licentia inlicita præsumptio usque eo illicitis ausibus aditum patefecit, ut Clerici Concilios suos neglecto Pontifice ad judicium publica pertrahant: proinde statim hoc de cetero non præsumi: sed si quis hoc facere præsumserit, & causam perdat, & a communione habeatur extraneus.*

3. Can. XXIII. *Exterminanda omnino est irreligiosa consuetudo, quam vulgus per Sanctorum solemnitates agere consuevit, ut populi, qui debent Officia Divina attendere, saltationibus & turpibus invigilent canticis: non solum sibi nocentes, sed & religiosorum officii prestrepentes. Hoc etenim ut ab omni Hispania depellatur, Sacerdotum & Judicum a Concilio sancto cura committatur.*

Canonis hujus observantia necessaria profus est, ut exterminetur ludicra profusque indecoræ saltationes, & ridiculæ gestulationes per omnes propemodum Hispaniarum Ecclesias, & in processibus, & inter sacra limina, ad præsentiam divinissimi Sacramenti usitata, quibus astantium animi a Dei veneratione ad risum & ineptias divertuntur: sed si quis istis auseret reclamare, libertatem salutemque propriam grave in discrimen apud populum, & fidei Catholicæ Inquisitores adduceret: adeo abusum invaluit.

CONCILIUM NARBONENSE

Anno Chr. 589.

1. **A**nno regni Recaredi quarto, cui non solum Hispaniarum Provincia, sed etiam Gallicana Provincia Narbonensis prima obtemperabat; Christi vero 589. Pelagio secundo Pontifice, octo Episcopi ad Provinciam Iem Synodum Narbone conveniunt, sub præside ac Metropolitanano Narbonensis Antistite Migetio.

2. Can. I. *Hoc regulariter definitum est: Ut nullus Clericorum vestimenta purpurea induat, quæ ad sactantiam pertinent munditiam, non ad religiosam dignitatem; ut sicut est devotio in mente, ita & ostendatur in corpore.*

Jam infederat animis nonnullorum Clericorum id vanitatis genus, ut præ reliquis modestioribus insigni-ri affectarent aliquo coloris fulgentioris privilegio, sive prava consuetudine usurpato, sive a supræ Sede emendicato. Conformatur huic dispositioni canon 16. Nicænæ Synodi posterioris ac œcumenicæ, hoc præcipiens: *Omni sactantia & ornatura corporalis aliena est a sacro Ordine. Eos ergo Episcopos, vel Clericos, qui se fulgidis & claris vestibus ornant, emendari oportet. Quod si in hoc permanserint, penis afficiantur.* Similiter & ii qui unguentis inunguntur. Similiter Concilium Carthaginense quartum can. 45. edicit: *Clericis professionem suam & in habitu & in incessu probet; & nec calceamentis decorem querat.* Alia prætermitto innumera his recentiora Concilia.

2. Can. III. *Nam & hoc secundum præcorum sensum canonum finitum, ut nullus Clericus, Subdiaconus, Diaconus vel Presbyter, in plateis resideat: certe nec in plateis & stare, & fabulis diversis commiseri: quod si quis facere præsumserit, repellendum omnino ab officio & execrandum, si non emendaverit; & a communione & officio privetur.*

Concilium Carthaginense quartum pari sollicitudine constituerat can. 47. *Clericus per plateas & andrones, nisi ex certa & maxima officii sui necessitate non ambulat.* Eiusmodi circumforaneis Clericis illud ex Evangelio exprobrari potest: *Quid hic statis tota die otiosi?*

4. Can. VI. *Secundum Concilia præcorum Orthodoxorum decrevit fraternitas, ut quicumque fuerit culpabilis inveniens Clericum, aut honoratus de Civitate; & ad Monasterium fuerit deputatus, sic Abbas qui est Præfectus cum illo, qui dirigitur, agat, sicut ab Episcopo manifesta correptione fuerit ordinatum: aliter si Abbas facere elegerit, pro correctione tempus aliquod suspendatur; quia ob hanc causam dirigitur, ut emendetur, non passim servulis diversis sauretur.*

Multis sæculis observatum in Ecclesia fuit, ut pravi ac delinquentes Clerici in Monasteria ad penitentiam amandarentur: perfectiores vero Monachi ex Monasteriis ad obeunda Ecclesiæ ministeria educerentur. Hinc Hieronymus epist. 4. Rusticum Monachum sic adhortatur, *Ita ergo age & vive in Monasterio ut Clericus esse merearis, ut adolescentiam tuam nulla sordide commacules,*

Can. X. *Hoc maxime definitum esse, ut nullus audeat Clericorum ordinationem sui Episcopi contemnere: sed ubi ordinatus fuerit, ambulare debeat cum gratia & obedientia, & quæ injuncta fuerint, agere. Quod si sub cothurno superbia neglexerit implere, non solum a stipendio, sed uno anno a communione privetur.*

5. Can. XIII. *Hoc regulariter secundum priorum statuta canonum finitum est, ut tam Subdiaconus, quam Officiarius, & reliqui, servitium sanctæ Ecclesiæ consuetum absque ulla desidia impleant, & senioribus vela ad officia sublevent. Qui contempserit facere, & adimplere, Subdiaconos verbis corripiendos, & si non emendaverint, stipendio privandos, reliquos flagris coercendos.*

De velis sermo est, quæ appendi solent ad ostium in ecclesiis, ut in Epiphaniæ epist. ad Joann. Jerosolymitanum: *Inveni ibi velum pendens in foribus Ecclesiæ.* Et in Concilio Romano sub Zacharia Pontifice: *Deneardus præ velo est, & petit ingredi: tum etiam in cubiculis, ut apud Athanasium Apolog. 1. *ἐν τοῖς κύβηταις ἐν τῷ πύλῳ τοῦ βασιλῆως*, de Eugenio magistro ad velum adstante, cum Athanasius Constantem alloqueretur. Et Lampridius de Alexandro Severo scribit: *Cum amicis tam familiariter vixit, ut saluaretur quasi unus de Senatoribus, patente velo, admissionalibus remoris.* Prædebantur etiam vela Secretariis, atque Auditoriis Magistratibus: ideoque acta proconsularia de Christianorum Martyribus, a Baronio collecta tom. 2. Annal. ann. 285. num. 8. referunt: *Lypsius Proconsul obduxit velum introgressus, & post exiens, ex tabella recitavit sententiam.* Quam judiciorum ex velo consuetudinem Basilium quoque commemorat epist. 79. ad Eustachium. Edicitque Constantinus lib. 1. Cod. Theod. de officio rectoris provinciarum: *Non sit venale Judicis velum, non ingressus redempti, non infame licitationibus Secretarium.**

ECCLESIAE SEPTIMI SÆCULI HISTORICA SYNOPSIS.

Ujus sæculi primordia Magni Gregorii Pontificatus occupat, quemadmodum & præcedens exitum, quippe qui ad universalis Ecclesiæ regimen ascendit anno 590. rexitque ad præsentis, cujus historiam teximus, sæculum, quo e vivis excessit. Ejus ad apostolicam Sedem promotio simul concurrebat cum Imperii Mauricii anno quinto. Multiplices Italiam per id tempus calamitates infestam habebant, hostiles Longobardorum gassationes, extrema annonæ penuria, aquarum eluvionis ac inundationes, quales a viventium memoria nulla visæ fuerant, simulque atrocissima pestilentia clades, Longobardorum irruptio jam inde a regno Justiniani secundi, qui erat Justiniani Augusti ex sorore Vigilantia nepos, ortum habuit. Gentem illam Narfes Eunuclus præstantissimus belli dux in excidium excivit Italiae, si Anastasio in vita Joannis Papæ tertii, & Paulo Diacono lib. 1. c. 5. & Varnefrido c. 25. fides habenda sit: tamen Baronius illis fidem abroget ob quædam rationes, aliorum pariter eruditiorum judicio non admodum urgentes: & quia in unum confundit tres distinctos Narfes, qui eodem florere sæculo. Narfes, inquam, postquam devicto interemptoque Totila, receptaque de Gothis universa Italia, ut nulla spes salutis illi genti nisi in subjectione superesset, Longobardos, quorum armis in debellandis Gothi usus fuerat, in Pannoniam remisit. Sed dum Narfes res Italiae pro solita prudentia & justitia componeret, ejus æmuli suspectam Justiniano Imperatori tantæ ducis potentiam & felicitatem reddiderunt, ut virum revocaret. Sed & Imperatrix Sophia, exilis atque impotentis animi femina, injuriam superaddidit atrocem; scriptis ad ipsum Narsetem litteris mandans, ut quam citissime ad Regiam properaret: se namque ipsi conveniens & debitum officium (erat enim Eunuclus) in aula destinasse, lanarum pensa puellis suis distribuendi. At ille tam indigna contumelia læsus, telam se illi talem ordiri respondit, quam nec ipsa, neque vir ejus tærent: eoque animo Longobardos ad invadendam accesserit Italiam; qui sub proprio Rege Alboino, regnante Romanis Justinio secundo, Cisalpinam Galliam cum Mediolano & Ticino, in qua urbe regiam sibi suisque successoribus constituit, subjugavit. Liguriam deinde, reliquamque Italiam præter Romam & Ravennam occupavit. Hic primum affinitatem cum Clodovei filio Clotario, ducta in matrimonium ejus filia Clotofinda, junxit; ut prodit Gregorius Turonensis lib. 4. cap. 35. eaque defuncta secundas inivit nuptias cum Rosemundâ Cunicemundi Gepidarum Regis filia, quem in acie suapte manu in Pannonia interemerat. Deinde rerum suarum successu insolens in medio convivio temulentus, Pincernam ad uxorem eidem accubantem mensæ dimisit; eamque coegit de patris Calvaria auro obducta, & in pateram efformata, vinum bibere. Ea contumelia acriter irritata Rosemundâ, Alboinum haud multo post per Hermigenem percussorem trucidavit, cum quo abreptis Alboini thesauris Ravennam ad Exarcham Longinum se recepit. Cujus consilio cum in balneo adultero suo Hermigenem venenum propinasset, istaque hausta parte venenum sensisset, eamque stricto gladio reliquum bibere compulisset, uterque nefarii parricidii poenas morte luit. Narfes Gothorum Regni everfor, eodem anno perit, quo Alboinus, feliciter 572. ut ex narratione Anastasii in Joanne tertio facile colligitur: eodemque decessit Joannes Papa tertius. Florebat iisdem temporibus opibus & aule gratia Narfes alter, juxta Procopium l. 1. de bello Persico p. 25. & l. 2. de bello Gothico, p. 280. ex eadem Persarum gente oriundus, ex qua prodierat Eunuclus Gothorum debellator; & ut admodum verisimile est, eisdem consanguineus, qui cum fratre suo Aratio & matre sua defecit ad Romanos, regnante Justiniano: fuitque liberaliter a Nerfete Eunucho exceptus: cujus sic meminit Cortippus, de secundo Justiniani posterioris Consulatu: *Comptus cesaricæ, formaque insignis, & ore, Aureus omnis erat.*

Quæ sane verba non possunt de priore illo Narfete intelligi: qui utpote vetustate provectus spado, non poterat nisi rugoso, glabro & aniliter deformi esse vultu: immo vero neque de secundo Nerfete Ararii germano, qui anno Justiniani quarto ad Romanos a Persis defecerat; scimus quippe quam prolium fuerit Justiniani Imperium; sed de tertio Nerfete hujus posterioris filio ad quem extat S. Gregorii Pontificis ep. 6. l. 1. quem Cabassutii, Notitiæ Ecclesiasticæ.

Phocas postea vivum comburi fecit: vehementerque errat Constantinus Manasses, qui putat hunc tam crudeliter habitum fuisse Gothorum domitorem, quem longe ante decessisse prodit Anastasius; & qui cum inuente Justiniani Imperio summus belli dux extitisset, non poterat ad usque adeo decrepitam ætatem vitam prorogasse.

2. Juniore extincto Justiniano, singuli ordinis in Imperium successerunt Tiberius secundus, deinde Mauricius. Cujus edicto prohibenti milites, nondum captiva militiæ, & rationibus publicis implicatos, sive ad monasticam sive ad clericalem professionem admitti; obstitit Gregorius Pontifex, illudque ad hanc moderationem reduxit, ut milites, antequam monastico habitu induerentur, primum triennio in habitu seculari probarentur; & si post probationem idonei judicarentur, Monachi fieri possent, tametsi nondum expleto militiæ autramento: obnoxios vero rationibus publicis arcendos esse a Clero, aut a Monasteriis, donec rationes legitime reddiderint; quibus soluti, clericali aut Monachali demum militiæ acribi possunt. Legenda Epistola ejus est undecima lib. 7. ad complures Metropolitanos & alios Episcopos ditionis Imperialis, quæ sic incipit: *Legem quam Præfatus Imperator dedit.*

3. Mauricius ex Arabibus Cappadociæ oppido ducens originem, privatus adhuc, nullus adversus Persas belli dux a Tiberio Augusto, egregiam de illis victoriam reportavit, eosque ad restituenda oppida & arces, quas Romanis sub Justiniano Principe abstulerant, compulsit. Promotus deinde ad Imperium, cum in tam sub Tiberio pacem Hormisdæ Persarum Rex abruptisset, eisdem Mauricius missis ducibus Romano & Philippico semel & iterum preliis attrivit. Quæ causa fuit irato Hormisdæ muliebrem vestem Baramo duci suo per vituperium transmittendi. At motus contumelia ista Baramus, ab illo cum exercitu deficiens, in Cosroen ejus filium omne regnum transtulit: qui patrem excecavit, & imprecari quascunque in filium diras non desistentem sustibus necavit. Sed odio hujus parricidii a propriis subditis Cosroes regno pulsus, ad Mauricium confugit, a quo liberaliter exceptus est: Et Narsetis Patricii opera victis rebellibus, qui sibi Baramum præfererant, restitutus est in regnum. Finito prospere bello Persico, successit impari successu bellum Avaricum. Chaganus Avarum Rex Thraciam infestis armis incurrabat, junctis sibi Sclavinorum & Bulgarorum copiis. Missus adversus eum Commenitiolus commisso prelio rem infeliciter gessit. Cumque decem millia Romanorum captivorum Chaganus remittere offerret, unius nummi per singula capita pretio tantum, ut impensis parceret homines sibi inutiles alendi, Mauricius tantillum redemptionis pretium solvere recusavit. Quapropter Chaganus hanc ejus avaritiam detestatus, captivos omnes trucidari iussit. Neque moratus est Mauricius suam illam plenam inhumanitatis culpam agnoscere, sibi tot subditorum interfectionem profusus lacrymis imputare, Deoque nocte dieque supplicare, ut tantæ immanitatis poenas a se in hac potius vita quam post mortem reperceret. Istud votum Deus supplicanti indulgit. Phocas enim audax & facinorosus Centurio adversus Mauricium exercitum concitavit, a quo tumultuarie salutat est Imperator; atque in regiam irumpens quinque Mauricii liberos, quorum priorem natum Theodosium pater Augustum creaverat, ante oculos paternos trucidavit; Fratrem quoque Mauricii Petrum, & præcipuos amicos & proceres, qui ei cohærebant; nulla vox in tanta furorum carnificina ex ejus ore prodiit, præter istam: *Justus es Domine, & rectum judicium tuum;* quintiam unum ex ejus filiis infantem, occultante nutrice, suumque pro illo ad necem filium obiciente, fraudem istam Mauricius detexit, nec alienum passus est occidi. Ipse demum post liberos jugulatus est anno Chr. 602. vigesimo primo Imperii sui anno.

4. Phocas Romanorum Imperium pari qua invaserat immanitate administravit. Interea Cosroes Persarum Rex in ultionem necis Mauricii, magnifice de se meriti, collectum copiosum exercitum in Romanorum Provincias immittit, concitante quoque adversus nefarium usurpatorem & Imperatoris parricidam Phocam Narfete, qui temporibus illis Edesse Præfecturam habebat, sed eum dolo & perfidia in suam redactam potestatem vivum comburi præcepit, anno Imperii sui tertio: hoc maxime dolens, quod Romanum exercitum, cui ducem Leontium præcecerat, Narfes pro Persis dimicans profugasset.

N 2 5. Interea